

Registrační číslo projektu	CZ.03.03.01/00/22_021/0001983
Název projektu	Společné rodičovství
Příjemce (název)	Kappa Beta Institut, z.s.

Okruhy pro rozhovory s aktéry

SOUND

- Co je cíl rozhovoru? Potřebujeme zjistit co nejvíce informací ohledně fungování třístupňového soudního systému. Zjistit pocity soudců – kolik mají času na rodinu, jaké mají zkušenosti s prvním setkáním, s mediací, s terapií, zda mají zpětné vazby od jednotlivých rodin. Zda mají nějaké překážky či zákonná omezení.

Scénář:

1. ÚVOD

- a) Představení: sebe, organizace, projektu
- b) Navázání důvěry a přátelského vztahu během rozhovoru
- c) Organizační přiblížení rozhovoru (jak dlouho bude trvat rozhovor, jakým způsobem si budete dělat poznámky a jak je budete využívat -> souhlas respondenta. Info, že nemusí odpovídat na otázky, které nechce...)

2. NĚCO O RESPONDENTOVÍ

- a) **Co je u soudu současně nejřešenějším tématem v oblasti rodinného práva?**
Výkon rodičovské odpovědnosti obecně, dále péče a výživa.

3. PROČ PRÁVĚ VY?

- a) Představení role soudců v projektu

4. CHCEME ZNÁT VÁŠ NÁZOR A VAŠE POTŘEBY A PŘÁNÍ

- a) **Co si o současném systému rozvodu myslíte vy? Jak přesně funguje třístupňový systém?**

Měli by se na roveň dát rodiče, kteří jsou a nejsou sezdaní, protože výhodu mají v současné době ti rodiče, kteří nejsou sezdaní. A to z toho důvodu, že se na ně netlačí, že musí mít upravené poměry. Už jsem zažila mnoho návrhů na úpravy, poslední, že by ani rodiče nemuseli mít upravené poměry, pokud jsou dohodnutí. Měl by se sjednotit systém, kdy „chci se rozvést“ budu mít dohodu a nemusím s ní nikam chodit, anebo by museli mít všichni soudní rozhodnutí, ale to je zbytečné, protože mnoho rodičů se umí domluvit, pokud k tomu mají podmínky.

- b) **Která z částí 2/3 stupňů rozvodu bývá nejnáročnější, nejzdlouhavější a proč tomu z Vašeho pohledu tak je?**

Nemusí být nejnáročnější žádná, pokud se od začátku podchytí rodiče, kteří přijdou s problémem, který mají definovaný anebo ho teprve definují. Jakmile se jim poskytne pomoc, může to být plynulé a vůbec to nemusí být náročné. Můžou dojít k tomu, jak budou žít do budoucna. Nechci říct soudní úprava, to je jen slovní vyjádření něčeho, ale život není jen o tom, že dítě bude svěřeno do péče jednoho a vyzvedávat si ho bude někdo někde.

Nejnáročnější je jakákoliv fáze, pokud mají rodiče nějakou patologii. Tam je potřeba poskytnout nějakou odbornou pomoc.

c) Jaký je průměrný čas 2/3 stupňového řízení v ČR, tedy doba trvání celého rozvodu?

U nenáročných, které jsem teď zmiňovala, a kde nejsou potřeba znalecké posudky, tak zákonná lhůta je 6 měsíců. U běžných rozvodů je do dvou měsíců pravomocné rozhodnutí, průměr, když rodiče dochází do nějakých poraden, je 3 měsíce. Toto je fáze úpravy poměrů dětí. K dalšímu se nemůžu vyjádřit, protože dělám opatrovnictví. V dalších fázích dochází k administrativním prodlevám, dělají se různé statistiky atd.

MOJE OTÁZKA: nebylo by lepší, kdyby dělal všechny tři stupně jeden soudce?

O tom se také hovořilo, ale narazilo to, kdyby soudce dělal i rozvod, a tedy i majetek, nebyl by specializován na rodinné věci a ta rychlost by už zdaleka nebyla taková, jako teď.

d) Jaký konkrétní krok/y by pomohly 3stupňovému řízení odlehčit?

Pokud by fungovali sociální pracovníci, kteří by odlehčili administrativě, co je sociální atd. Dále, pokud by byly tzv. nástroje sladěné, např. máme jiné nástroje, než má OSPOD, pokud máme hovořit s dětmi, u OSPOD pokud dítě nechce o něčem hovořit, tak se to nemusí objevit ve spise. My, když hovoříme s dětmi, tak to tam musí být zaneseno. Byli bychom rádi, kdyby to bylo sjednoceno, abychom nebyli sami proti sobě.

e) Co vám chybí a co byste potřebovali?

Vlastně nám chybí sociální pracovník, který by nám velmi ulehčil.

f) Máte nějaký inspirující příklad/dobry vzor ze zahraničí, jak jsou rozvody rodičů řešeny?

V Anglii, musí rodiče projít celým procesem ať chtějí nebo ne. U nás by to asi nebylo reálné, protože máme jiné právo, ale bylo by fajn, kdyby od nás soudců, mediátorů nebo jiných osob jasně dostat informaci „normální je se dohodnout“ a dostat nástroje a pomoc, aby tomu tak bylo.

g) Znáte nějaké preventivní opatření, které by pomohlo dětem i rodičům před "spuštěním" samotného procesu rozvodu?

To, co jsem teď říkala, to by určitě pomohlo.

h) Co bývá pro děti a pro rodiče nejnáročnější?

Pro rodiče – nejistota, jsou nejistí ve výkonu rodičovské odpovědnosti. Myslí si, že když je dítě svěřené do výhradní péče, nemohou se informovat ve škole, u lékařů, takže je tam narušená jejich kompetence. Tahle jejich nejistota se promítá do dohod, kam jsou ochotni ustoupit nebo nejsou ochotni ustoupit. Je potřeba, aby se jednalo s oběma rodiči dohromady, aby se s nimi jednalo „s využitím mediačních technik“, aby se některý z rodičů necítil zahnaný do kouta, aby dostali prostor si věci rozmyslet, co je bude čekat do budoucna. Rodiče by měli být informováni, co jaká péče obnáší, že výhradní péče neznamená, že nebudou moci ovlivnit, kam budou děti chodit do školy atd.

Děti – nejtěžší je vůbec skutečnost, že se rodiče rozcházejí, tak nejistota, ztráta pocitu bezpečí a potřebují, aby se to bezpečí se pro ně vrátilo. To by měla být naše úloha, aby ta doba byla co nejkratší.

i) Co myslíte, že by pro rodiče byla největší pomoc v jejich rozvodu?

Rodiče potřebují hlavně psychologickou pomoc a pomoc, která by ošetřila jejich emoce. Někdo je rozčarován z informace, že má partner dluhy. Tady by byla fajn nějaká další pomoc, která by jim pomohla si tímto projít a pak už dětem komunikovat rozvod v klidu.

j) Co myslíte, že by pro děti byla největší pomoc v rozvodu?

Aby děti věděly, že když se dostanou do situace, že se necítí v bezpečí, že se mají kam obrátit, aby ten pocit znovu získaly. Je potřeba ten pocit detekovat a poskytnout pomoc. Je potřeba nějaký systém, který by fungoval s touto pomocí a byl by společností všeobecně přijímaný, aby se necítily hloupě, že chodí např. k psychologům.

k) Jak nahlížíte na rozvod smírem, popř. mediací? Uznáváte ji? Daří se ji v ČR? V čem by mohla v rozvodu pomoci?

Rodiče, kteří mají vyřešené své rodinné vztahy, nemusí s nikým nic probírat. Také bývá někdy problém, že mají sice dohodu, ale pak se ukáže, že jeden rodič byl k něčemu dotlačen. Někdy spolu obchodují „já tě nechám v bytě a ty mi dáš nějaké peníze atd.“ pak si to rozmyslí a už je dohoda problém. Může je k tomu vést i nějaká špatná ekonomická situace, někdy si nespočítají, co je bude další život stát a zjistí, že na svém rozhodnutí trápí. Mediace se dostává do společnosti jako přijímaná služba. Může rodičům pomoci v širokém spektru problémů. Finance, péče o děti atd. My ji doporučujeme, někdy i advokáti jsou někdy ochotni ji přijmout a doporučit ji. Já říkám, že mediační dohoda je pro ně velmi prospěšná. Můžete si domluvit cokoliv, co pro vás bude prospěšné a bude vám vyhovovat.

l) Jak často ji využíváte a v jakých případech zejména? Jaká je procentuální úspěšnost mediace?

Já ji určitě doporučuji a uznávám.

m) Co myslíte, že by pomohlo dětem i rodičům rozvodem projít co nejlépe, nejzdravěji?

Aby společnost jasně říkala, že rozvod smírem a dohoda ohledně dětí je to nejlepší. Rodinné vztahy, jakékoliv jsou nejdůležitější. A že tu není nikdo chytřejší (soud), který by jim říkal, co a jak mají dělat.

n) S čem Vy konkrétně spatřujete největší úskalí/slabinu v procesu rozvodu v ČR?

Nejednotnost v přístupu k rozvodům a fázím v rámci republiky. Chtělo by to ujednotit péči o děti, aby rodiče dostali informace, jak by se mohli dohodnout, jak hovořit s dětmi, u soudu nebo na OSPOD.

o) V čem vidíte největší potenciál/příležitost pro důstojnější a méně bolestivý rozvod?

Formálního – soud rozhoduje – rodinné soudnictví by mělo mít více materiálního zázemí (úprava soudní místnosti, aby byla komfortnější, místnost pro rozhovory s dětmi), aby mohl rozhovory vést sociální pracovník a soudce u toho mohl být, pokud si rozhovorem není soudce jistý.

Neformální – spolupráce s organizacemi, přizpůsobení lhůt, aby byly reálné. Dnes nemohu ani nařídit terapii, protože poradny jsou kapacitně zahlcené atd.

5. DOPADY SYSTÉMU NA RESPONDENTA

a) S jakými dalšími aktéry se v procesu setkáváte?

Advokáti, právníci OSPOD, pracovníci poradny, mediátor, zástupci doprovodných organizací, u případových další aktéři.

b) Jaký s nimi máte vztah, a jak funguje komunikace mezi vámi a aktéry. Je zde něco, co je třeba vylepšit? (myšleno – ospod, mediátoři, advokáti, terapeuti, psychologové)

Pokud máme všichni povědomí např. o mediačních technikách, tak je rozhodně rozhovor příjemnější, věcnější, někam vede.

6. VZTAH RESPONDENTA A CÍLOVÉ SKUPINY

a) Kolik máte na jednotlivý případ času? A kdo/co vám určuje časovou dotaci na případ?

Jediná 6 měsíční dle OSŘ, dále využíváme Jiný soudní rok. Pokud dostanu spis, ihned ho zpracuji, pak jde dál, a pracuje na něm další složky. Ty tři měsíce jsou takovým standardem.

b) Advokáti v systému – jakou s nimi máte zkušenost, co se týče přínosu pro zmírnění dopadů na rodinu?

Bohužel více negativních. Pozitivní mám s advokáty, kteří přijedou odjinud a oceňují systém, jaký tady v Chrudimi máme. Měla by se v AK vytvořit skupina, která by byla

průvodci pro rozvody a byli by schopni ty rodiny koordinovat. Byli by to smířčí advokáti, kteří by se spolu chtěli domluvit. Takové ty dravé štiky, které chtějí za každou cenu vyhrát, jsou pro rozvody peklo.

c) **Je něco konkrétního, co vám v práci s klientem schází?**

Sociální pracovnice jednoznačně, pomáhala mi, aby se všechno rychleji hýbalo, zjistila u OSPOD, zda u té rodiny něco hrozí atd. Edukovala i rodiče. Chybí mi i zabezpečení prostorové. Mám stísněnou kancelář, potřebovala bych vyhovující místnost.

d) **Máte nějaká zákonná omezení? Máte možnost nebo prostředky to změnit? Popř. co by taková změna obnášela?**

Jednačka není rodinného typu, nemáme mediační místnost a ta by se hodila. Narážíme na finance a na prostory. Určitě to nemohu změnit, ale ráda bych.

7. RESPONDENT A JEHO PRÁCE

a) **Co na své práci oceňujete?**

Člověk může dát rodinám možnost žít, jak samy byly zvyklé. Je úžasné vidět na dětech úlevu, že nepřišly o rodiče. Mám radost, když vrátím rodičům jejich kompetence a jsem ráda, že si uzpůsobí život tak, aby jim bylo dobře.

Co vám udělá radost?

Když vidím, že se podařila ta interdisciplinární spolupráce. Když mají důvěru dále ke všem složkám – OSPOD, poradny atd. chtějí s nimi dále spolupracovat. Také mám radost, když odpadne „ona za to může“ a rodiče spolu začnou komunikovat.

Jak se průběh vaší práce projevuje ve vašem osobním životě?

Já jsem se vždy snažila o harmonii v životě, a to přenáším do práce.

8. MEDIACE, TERAPIE - -vraťte se opět k terapii/mediaci a zjistěte více. 😊

a) **Využíváte institut prvního setkání s mediátorem?**

Já to mám v sobě postavené na dobrovolnosti. Proto raději doporučuji, než nařizují. Funguje dobře, že např. já nebo OSPOD jim ji doporučí. I oslovím advokáty, zda mají svého vlastního, abych ho zapojila.

b) **jak často, kde, a jak jste spokojení?**

Zkoušíte mediaci občas jenom doporučit, místo povinného prvního setkání?

Kdy z pravidla saháte po těchto alternativních řešeních?

c) **Statisticky – v kolika případech z kolika mediace pomůže?**

Pokud bych to vzala jako všeobecně jako práci s rodinou, vedla jsem si statistiku do roku 2021 a tam byla úspěšnost 85%

d) **Kde jste se s mediací pro váš výkon práce seznámil, využil jste nějaký kurz?**

Úplně poprvé jsem se setkala s mediací u sporného civilu, přišla nabídka mediace, doporučila jsem ji v případě, který jsem řešila a byla úspěšná. U opatrovnictví prakticky nabídky nebyly. Po čase jsem narazila na vypsaný mediátorský kurz, tam jsem jela a s paní mediátorkou jsem se spřátelila. Pak jsem s ní vyučovala psychologickou část.

e) **Je něco, co by šlo vylepšit?**

U soudních čekatelů bych zavedla psychotesty, kde by se vyprofilovalo jejich zaměření (trest, rodina atd.) pak by se mohlo docílit sjednocení postupů.

9. GENERÁLNÍ OTÁZKY

"Jaké konkrétní kroky by z Vašeho pohledu zásadně pomohly zkrácení, ulehčení a zpřehlednění 3 stupňového rozvodového procesu a jeho účastníkům (dětem, rodičům, soudcům, OSPOD.....)?"

"Co by podle Vás pomohlo snížit tlak na děti, co konkrétně?"

Nelíbí se mi to, že je teď v OSŘ, že soud zjistí názor dítěte výslechem, nikoliv pohovorem, není žádná věková hranice pro pohovor s dětmi. Některé děti jsou ve velmi kritické situaci a jsou schopné se soudcem mluvit, např. předškolní děti. OSPOD by měl s dětmi mluvit, vidět, jak si děti hrají atd. Pak by mohli soudci jen zjišťovat, jak se děti v určitých situacích cítí, ne, že tatínek mlátí maminku, ale jak se doma cítí. Děti se snaží vytěsnit, že tatínek mlátí maminku a není dobré mu to znovu připomínat. Forma pohovoru s dětmi by měla být jiná, aby děti tímto byly co nejméně zatěžovány.

"Co by bylo možné udělat pro děti i rodiče před samotným rozvodem/rozchodem, aby věděli, do čeho jdou a co je bude čekat?"

Jednoznačně edukace, stačí, aby věděli, že normální je se dohodnout. A také jak by se mohli dohodnout, aby měli návod, možnost si vybrat pomoc atd.

10. ZÁVĚREČNÉ SLOVO

- a) Jak se Vám rozhovor líbil? Napadá Vás už nyní nějaké vylepšení systému? Otázka na pokračování působení v projektu (WS, rodiny ...)
Je toho spoustu. Ráda se zapojím do WS.
- b) Máte nějaké dotazy, ráda vám je zodpovím.
- c) Poděkování
- d) X